

Презъ 1612 г. въ завещанието на Никола Поповичъ отъ София се споменава нѣкой си Damiano in Tarnovo, длъжникъ за известна сума¹⁾. Две години следъ това отново се говори за търновскитѣ дубровчани въ специалнитѣ Lettere e comissioni di Levante на републиката²⁾. Въ едно последующе разпореждане отъ 1615 г. търговцитѣ отъ София и Търново се задължаватъ да улеснятъ извършването на разпита на нѣкои свидетели, относно нѣкакъвъ споръ и дѣло между дубровнишки търговци³⁾. За тази целъ презъ 1617 г. републиката отправя друго специално писмо до търновскитѣ търговци Никола Марковичъ, Иосифъ Батаховина и Павелъ Сарака да извършатъ тѣ по делегация разпита на свидетелитѣ по дѣлото между Даниелъ де Стефано и Никола ди Жиовани⁴⁾.

Отъ 1622 година Търново почва да се споменава по-често въ докладитѣ на католишкитѣ свещеници въ България⁵⁾. По-подробни сведения се намиратъ въ отговора на Петъръ Мазареки отъ 1626 г. по поводъ релацията на търновскитѣ католици до католишката пропаганда въ Римъ. Сжщия намѣрилъ въ Търново всичко 30—40 души католици, които искали да имъ се изпрати специаленъ епископъ. Въ сжщностъ въ града останали малко дубровчани-търговци, които водили едно съвсемъ бѣдно сжществуване. Масареки опровергава търновската колония, която писала въ Римъ, че имала собствени имоти — четири лозя, 7 дукияна и 4 кжщи, отъ чиито доходи да може да се издържа католишкия свещеникъ⁶⁾. Въ архивата на пропагандата се намиратъ доста непубликувани до днесъ писма на католишката колония отъ Търново отъ сжщата 1626 година, подписани отъ 14—15 души католици. Въ тѣхъ сж описани въ значителни подробности отношенията между членоветѣ на търновската католишка колония и Римъ. Запазени сж дори по нѣколко писма написани и експедирани въ единъ и сжщи день отъ Търново. Отъ тази дълга кореспонденция се разбира, че най-чести отношения между Римъ и българскитѣ земи сж били поддържани отъ търновскитѣ католици, които били твърде много възискателни и настойчиви въ своитѣ искания къмъ римската църква. Имало е мисионери, които посещавали постоянно Търново, отъ гдето изпращали редовно доклади за състоянието и нуждитѣ на католишката колония въ този градъ⁷⁾.

Въ завещанието на провадийския търговецъ Иеронимо Томичъ отъ 1630 г. се споменава името на нѣкой си Винченцо, търговецъ, който му дължалъ по полица 700 аспри отъ продажбата на една биволска кожа⁸⁾.

¹⁾ „... Item da Damiano in Tarnovo una simile axtnama a prezzo come sopra-deto la pagarà . . .“ Test. т. 54 ф. 224.

²⁾ Lett. e com. т. 42 ф. 279.

³⁾ п. т. т. 43 ф. 25.

⁴⁾ „Ai nosti carissimi Nicola Matcovich, Ioseff Battahovina e Paolo Saraca mercanti in Tarnovo . . .“ п. т. ф. 60V⁰.

⁵⁾ Fermentžin, стр. 19, 25, 30 31.

⁶⁾ п. т. стр. 30.

⁷⁾ Архивъ на Propaganda fide. vol 56 fol. 204, 205, 207—210.

⁸⁾ „Di più hò il cambio sopra Vincenzo di Tarnovo di aspri 700 di conto mio proprio a conto del quale ho havuto un coro buffallo . . .“ Test. т. 59 ф. 108V⁰.